

Klagande

Överklagat beslut

Domstolsverkets beslut den 6 september 2016, dnr 1160-2016

Saken

Tidsbegränsning av notarietjänstgöring

Notarienämndes beslut

Notarienämnden avslår överklagandet.

Notarienämndens beslut får inte överklagas.

Bakgrund

tilldelades den 28 januari 2016 anställning som notarie vid Stockholms tingsrätt under tiden fr.o.m. den 1 april 2016 t.o.m. den 31 mars 2018. har till Domstolsverket den 8 juni 2016 inkommit med en begäran om tillgodoräknande av tjänstgöring enligt 3 § notarförordningen (1990:469).

Domstolsverket beslutade den 6 september 2016 att inte skulle tillgodoräknas tidigare tjänstgöring som polisman vid Polismyndigheten. Som skäl för beslutet angav Domstolsverket bl.a. att polisyrket enligt gängse praxis inte är ett sådant arbete som innebär att tillgodoräknande av viss tjänstgöring som notarietjänstgöring ska ske. Domstolsverket angav även att det ska vara fråga om ett arbete med en klar juridisk inriktning och för vilket det ställs samma krav på som för notarietjänstgöring i domstol. Tjänstgöringen ska därför ske under ledning av en person med juristexamen som har erfarenhet av kvalificerat juridiskt arbete.

Överklagande m.m.

har överklagat Domstolsverkets beslut och yrkar att han ska tillgodoräknas tidigare tjänstgöring i form av polisman vid Polismyndigheten

som sex månaders notariatjänstgöring, eller den kortare tid som Notariennämnden finner skälig.

Till grund för sin talan anför han i huvudsak följande.

Domstolsverket har i beslutet anført att polisyrket enligt gängse praxis inte är ett sådant arbete som ska tillgodoräknas som notariatjänstgöring. Det hänvisas dock inte till något beslut från Notariennämnden, som rimligen är den instans som är praxisbildande på området. Vad som är gängse praxis hos Domstolsverket bör vara utan betydelse.

Domstolsverket säger sig utgå från bl.a. tre kriterier. För det första ska arbetet ha en klar juridisk inriktning. För det andra ska det för arbetet ställas samma krav som för notariatjänstgöring. För det tredje ska tjänstgöringen ske under ledning av en person med juristexamen som har erfarenhet av kvalificerat juridiskt arbete. Förutom att det är otillfredsställande att det inte framgår vilka övriga kriterier som beaktas ifrågasätts grunderna för de tre kriterierna då Domstolsverket saknar sådan normgivningsrätt. Det är istället Notariennämnden, som enligt 11 § förordningen (2007:1076) med instruktion för Notariennämnden, har rätt att meddela föreskrifter om notariatjänstgöring och notariemeritering. Bedömningen ska därför utgå från förordningens ordalydelse och den praxis som utvecklats av Notariennämnden.

Arbetet som polisman har ett stort allmänt juridiskt värde. En polisman ska ansvara för att göra juridiska bedömningar och fatta beslut bl.a. när det gäller tillfälliga omhändertaganden, beslag, kroppvisitation och förverkande. Besluten ska därtill fattas under iakttagande av behovs- och proportionalitetsprincipen samt de regelverk som omgärdar förundersökningsförarandet. En polisman behöver kontinuerligt och självständigt avgöra om det finns misstanke om brott i en given situation. Arbetet har således gett erfarenhet som är värdefull vid eventuellt fortsatt arbete vid domstol.

Det bör även påpekas att Domstolsverket tillgodoräknar arbete som handläggare vid domstol. Detta arbete innebär endast tillämpning av ett fåtal mindre komplexa bestämmelser.

Domstolsverket, som anser att överklagandet ska avslås, anför i yttrande bl.a. följande.

Vid bedömning av om ett arbete ska tillgodoräknas som notariatjänstgöring ska bl.a. arbetets allmänna juridiska värde och dess värde för fortsatt arbete i domstol beaktas. Det ska vara fråga om ett praktiskt, marknadsmässigt avlönat arbete med klar juridisk inriktning. Arbetet ska dessutom ha skett under ledning av en erfaren jurist. Notariennämnden har i beslut den 14 december 2015 (dnr 1697-2015) anført att arbete hos annan arbetsgivare än domstol måste ha ett tydligt inslag av normtillämpning för att kunna tillgodoräknas som notariatjänstgöring. Enligt nämnden utgör arbete som jurist på advokatbyrå, större företag, statliga myndigheter och kommuner exempel på arbeten som kan tillgodoräknas. Att arbeta som polis kan inte jämföras med att arbeta som jurist inom en statlig myndighet. Det krävs t.ex. inte en juristexamen för att arbeta som polis. Domstolsverket anser även att en koppling kan göras till att polisyrket vid en meritvärdering i samband med en ansö-

kan om notarieanställning bedöms vara ett arbete i grupp 2. Av Domstolsverkets folder *På väg in i juridikens finrum - om notariatjänstgöring och andra anställningar* anges att arbete i grupp 1 är praktiskt arbete med en klar juridisk inriktning. Vidare anges att praktiskt arbete i grupp 2 är annat kvalificerat arbete som inrymmer inslag av normtillämpning. Att ha arbetat som polisman eller socialsekreterare räknas till denna grupp.

. har i sin ansökan om anställning som notarie angett att han arbetat som polis sedan den 10 juni 2013. Han tog sin juristexamen först den 18 september 2015. Endast arbete som utförts efter att juristexamen erhållits kan bli aktuellt för tillgodoräknande.

. har i yttrande över Domstolsverkets skrivelse anfört bl.a. följande.

Det är i och för sig korrekt att det inte krävs en juristexamen för att arbeta som polis. Bedömningen av om en anställning ska tillgodoräknas måste dock rimligen göras med utgångspunkt i arbetsuppgifternas innehåll, inte vilken formell kompetens som krävs. Skulle en sådan ordning råda skulle inte arbete som jurist vid en myndighet kunna tillgodoräknas eftersom en stor del av sådana anställningar även kan innehas av den som t.ex. har avlagt kandidatexamen i rättsvetenskap eller affärsjuridisk kandidatexamen. Dessutom är anledningen till att sådant krav saknas för anställning som polisman inte att arbetet saknar inslag av normtillämpning utan att tillämpningen sker i en miljö som ställer krav på kunskaper som inte ingår i juristutbildningen.

Att Domstolsverkets meritvärderingsystem för antagning till notariatjänstgöring skulle ha en koppling till vilka arbeten som tillgodoräknas som notariatjänstgöring bestrids. Verket har inte anfört någon rättslig grund härför. Till stöd för sin ståndpunkt åberopar Domstolsverket en informationsfolder de själva har utformat. Det är svårt att se vilken betydelse en sådan folder kan ha för ärendet mer än att den utgör ytterligare ett uttryck för verkets uppfattning i frågan.

Skäl

Av 3 § notarietjänstförordningen följer att högst sex månaders tjänstgöring hos en arbetsgivare efter särskild prövning får tillgodoräknas som notariatjänstgöring. Vid prövningen ska särskilt beaktas tjänstgöringens allmänna juridiska värde men även dess värde för fortsatt arbete vid tingsrätt eller förvaltningsrätt.

Notarienämnden anser att ett arbete måste ha en klar juridisk inriktning för att kunna tillgodoräknas som notariatjänstgöring. Exempel på sådant arbete är anställning som jurist vid bl.a. advokatbyrå, större företag, statlig myndighet eller kommun.

Enligt Notarienämndens bedömning kan tjänstgöring som polisman vid Polismyndigheten inte anses ha en sådan klar juridisk inriktning och ett sådant allmänt juridiskt värde som krävs för att tjänstgöringen ska kunna tillgodoräknas som notariatjänstgöring. överklagande ska därför avslås.

På Notaricnämndens vägar

Ylva Norling Jönsson

I avgörandet har deltagit lagmännen Ylva Norling Jönsson och Daniel Samuelson, hovrättslagmannen Monika Sörbom, professorn Margareta Brattström, utbildningschefen Nicklas Lagtell och rådmannen Carsten Helland. Föredragande har varit juristen Thomas Byström.